

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

THE RELATIONSHIP BETWEEN STRATEGIC LEADERSHIP OF SCHOOL
ADMINISTRATORS AND SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER THE OFFICE
OF PHATTALUNG PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA 2

¹จุฑามาศ ชนะภัย และ ²รุจิราพรรณ คงช่วย

¹Jutamat Chanapai and ²Rujirapun Kongchuay

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, ประเทศไทย
Songkhla Rajabhat University, Thailand

¹646150110195@npu.ac.th

Received: January 26, 2023; Revised: February 30, 2023; Accepted: April 10, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 การวิจัยครั้งนี้เป็นเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างคือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จำนวน 278 คน โดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบบสอบถามด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 และแบบสอบถามด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

¹ นักศึกษา, สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

(Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวก โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ .975 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันระดับสูงมาก

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, ประสิทธิภาพของสถานศึกษา, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This study was aimed to 1) study the strategic leadership of school administrators under the Office of Phatthalung Primary Education Service Area 2, 2) study the effectiveness of school under the Office of Phatthalung Primary Education Service Area 2, and 3) study the relationship between strategic leadership of school administrators and school effectiveness under the Office of Phatthalung Primary Education Service Area 2. This study is a survey research. The sample were 278 teachers under the Office of Phatthalung Primary Educational Service Area 2, using stratified random sampling according to school size. The research tool was 5-Rating Scale questionnaires. The questionnaire on strategic leadership of school administrators had a reliability value of 0.99 and the questionnaire on the effectiveness of schools had a reliability value of 0.99. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, standard deviation, and the Pearson's Product Moment Correlation Coefficient. The results showed that: 1) Strategic Leadership of School Administrators under the Office of Phatthalung Primary Educational Service Area 2, in overall and each aspect, was at a high level. 2) School effectiveness under the Office of Phatthalung Primary Educational Service Area 2, in overall and each aspect, was at a high level. 3) The Relationship between Strategic Leadership of School Administrators and School Effectiveness under the Phatthalung Primary Educational Service Area Office 2 had a positive relationship. The correlation coefficient was .975 with a statistical significance at the .001 level, which was a very high correlation.

Keywords: Strategic Leadership, School Effectiveness, School Administrator

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็ว กระแสโลกาภิวัตน์ได้เข้ามาอิทธิพลต่อหลาย ๆ ประการในทุกๆ ด้าน ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี รวมไปถึงความเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา ซึ่งการศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาจึงมุ่งให้เกิดคุณภาพ โดยมุ่งหวังให้การจัดการศึกษาพัฒนาทั้งระบบ ซึ่งการพัฒนาในด้านต่างๆ นั้นจำเป็นต้องอาศัยกำลังคนเป็นสำคัญเพราะคนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่ายิ่งกว่าทรัพยากรใดๆ ทั้งสิ้น แต่คนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา รัฐเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาจึงได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่เน้นการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ให้คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลกสามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข และเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564: 123)

จากสภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 เป้าหมายของการจัดการศึกษามุ่งเน้นที่การพัฒนาคนและสังคมเป็นหลัก สถานศึกษาจึงมีบทบาทและความสำคัญในการจัดการศึกษา ให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ ควบคุมคุณธรรม สามารถปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา “คน” อันเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าของสังคมให้มีคุณภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ท้นต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามยุคสมัย การศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ทันและสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของประเทศชาติและสังคมโลกอยู่ตลอดเวลา (ณัฐจุ พิสิษฐบรรณกร, 2549) เพราะการศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ได้กล่าวถึง ความมุ่งหมายของการศึกษาแห่งชาติว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ราชกิจจานุเบกษา, 2545: 19) ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องใช้กระบวนการบริหารจัดการและกลยุทธ์ ตลอดจนภาวะผู้นำที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มศักยภาพหรือพัฒนาบุคลากรให้เป็นคนเก่งยิ่งขึ้น

การขับเคลื่อนสถานศึกษาให้มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ ต้องมีบุคคลที่มีความสำคัญในการสร้างความเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจึงต้องเป็น “ผู้สร้างงาน” กล่าวได้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำให้มีการเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาสถานศึกษาให้ถึงเป้าหมาย มีการวางแผนกลยุทธ์อย่างสมบูรณ์ที่ครอบคลุมภารกิจและขอบข่ายทั้งหมดของสถานศึกษา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรในปัจจุบันเพราะสามารถช่วยผู้บริหารสามารถมองเห็นภาพรวม

ขององค์กร และสภาพภายนอกได้ชัดเจน สร้างความเข้าใจระหว่างการทำงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการตรวจสอบการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร (วรวรรษ เทียมสุวรรณ, 2562: 222) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความคิดที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาเทคนิคด้านต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในยุคปัจจุบันที่มีการแข่งขันสูง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ DuBrin ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านทักษะความคิดระดับสูง 2) ด้านองค์ประกอบมุ่งคนและมุ่งสัมพันธ์ 3) ด้านความสามารถในการนำปัจจัยมากำหนดกลยุทธ์ 4) ด้านความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต 5) ด้านความคิดเชิงปฏิบัติ และ 6) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ซึ่งเหมาะสมกับการนำมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ เพื่อการบริหารโรงเรียนสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียน

สถานศึกษาที่มีประสิทธิผล (Effective School) จะเป็นเครื่องมือที่บ่งชี้ความสำเร็จของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ว่าสถานศึกษาได้ดำเนินการบริหารจัดการประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายเพียงใด พิจารณาได้จากผลจากความสามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสามารถพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการเรียน สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่มีความกดดันได้ รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ก่อเกิดความพึงพอใจในการทำงานของครู ความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษานั้นเป็นผลิตผลของการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ดี ดังที่ คชาภรณ์ เสริมศรี (2557: 66) กล่าวว่าองค์ประกอบของประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจในการทำงานของครู คุณลักษณะของผู้เรียน การพัฒนาวิชาชีพครู การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และบรรยากาศขององค์กร เพ็ญภา พลัฒิม (2559: 49) กล่าวว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านกระบวนการบริหาร ด้านครู และด้านกระบวนการเรียนการสอน สอดคล้องกับ กันต์ชญาณี ส่งเจริญทรัพย์ (2562: 42-48) กล่าวว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ประกอบไปด้วย 6 ประการ ได้แก่ หลักสูตร การตัดสินใจ ทรัพยากร ภาวะผู้นำ บรรยากาศ และผลลัพธ์ นอกจากนี้ นันทน์ภัส สุทธิการ (2562: 47) กล่าวว่า องค์ประกอบของประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก และด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และ ฤทัยรัตน์ บุญอินทร์ (2562) กล่าวว่า องค์ประกอบของประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก และด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจในการพัฒนา ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและการพัฒนาสู่คุณภาพระดับสากล ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการ พัฒนาสถานศึกษาไว้ 6 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน กลยุทธ์พัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพคุณภาพผู้เรียนและกระบวนการเรียนรู้ กลยุทธ์การสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษา ที่มีคุณภาพ กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และกลยุทธ์ การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมี ประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2, 2562) ซึ่งสถานศึกษาทุก แห่งได้จัดทำยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาโดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับมีคุณภาพการศึกษา ให้ผู้เรียน มีคุณภาพ มีความเป็นเลิศตามสมรรถนะและทักษะในศตวรรษที่ 21 มีคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

กลยุทธ์ดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาต้องพิจารณาการบริหารและการจัด การศึกษาอย่างเร่งด่วน โดยมีผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อน ดำเนินงานดังกล่าว ให้ บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดการพัฒนา ซึ่งผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในการวางแผนให้เกิด การเปลี่ยนแปลง มุ่งสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาในอนาคต ดังนั้นภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงมี ความสำคัญในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ มัทนิตา คงช่วย (2563: 12) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ เชิงกลยุทธ์ หมายถึง ความสามารถของผู้นำที่มีอิทธิพลต่อบุคคลอื่น เพื่อจูงใจให้มีพฤติกรรมไปใน ทิศทางที่ต้องการโดยการมองเป้าหมายในอนาคตแล้วนำมากำหนดทิศทางขององค์การ การนำไปสู่ การปฏิบัติและการควบคุมเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมี ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาส่งผลต่อ ความสำเร็จของโรงเรียน ที่ผ่านมาการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พัทลุง เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมยังขาดการสนับสนุน ส่งเสริม รวมทั้งการนิเทศ ติดตาม กระบวนการทำงานหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน จึงส่งผลต่อ คุณภาพการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งคุณภาพผู้เรียนซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารจัดการ การศึกษา ซึ่งจะเห็นได้จากผลการประเมินผลการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O - NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เมื่อ เปรียบเทียบกับระดับประเทศแล้วพบว่า ในกลุ่มวิชาภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำ กว่าระดับประเทศ ดังนั้นสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง ประกอบกัน โดยผู้ที่มีความสำคัญที่สุดในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล คือ ผู้บริหาร เนื่องจากผู้บริหารเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา เป็นผู้ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา (Seyfarth, 1999 อ้างถึงใน เสาวณี ตีพพธรรัตน์, 2547) จึงแสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของสถานศึกษาหรือประสิทธิผล

ของสถานศึกษาในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกรรณภรณ์ พุฒซังค์ (2560: 90 – 93) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นไปในทางบวกระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น ถ้าสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จะส่งเสริมให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จ

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 เพื่อให้เป็นข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์อันจะเป็นข้อมูลสำคัญในการนำไปวางแผนพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ตลอดจนการปรับปรุงการบริหารงานของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ชุมชน สังคม และผู้เรียนอันเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 114 แห่ง ครูทั้งหมด จำนวน 955 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2: 2565: 14)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง

คำนวณ สำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970: 28 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด 2556: 43) ประกอบด้วยครู จำนวน 278 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา โดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ตามสัดส่วนของขนาดสถานศึกษา และสุ่ม ครูในแต่ละสถานศึกษาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ตามแนวคิดของ DuBrin (2018: 418-426) แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านทักษะความคิดระดับสูง 2) ด้านมุ่งคนและมุ่งสัมพันธ์ 3) ด้านความสามารถในการนำปัจจัยมากำหนดเป็นกลยุทธ์ 4) ด้านความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต 5) ด้านความคิดเชิงปฏิกิริยา และ 6) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์

2.2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ซึ่งได้จากการสังเคราะห์ ตามแนวคิดของนักวิชาการและนักวิจัยหลายท่าน ดังนี้ Mott (1972); Cameron (1987); Caldwell & Spinks (1990); Gibson and others (2001); และ Hoy and Miskel (2005); ชาญณรงค์ เสริมศรี (2557); เพ็ญญา พลัณนิ (2559); ฤทัยรัตน์ บุญอินทร์ (2562); นันทน์ภัส สุทธิการ (2562); และ กันต์ชญาณี ส่งเจริญทรัพย์ (2562) แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านกระบวนการบริหาร 2) ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู 3) ด้านกระบวนการเรียนการสอน 4) ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และ 5) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

3. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยเลือกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับสมมติฐาน โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

การนำเสนอสรุปผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านความคิดเชิงปฏิกิริยา ด้านทักษะความคิดระดับสูง ด้านความสามารถในการนำปัจจัยมากำหนดเป็นกลยุทธ์ และด้านมุ่งคนและมุ่งสัมพันธ์ ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์	$\bar{X}$	SD.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านทักษะความคิดระดับสูง	4.096	0.750	มาก
2. ด้านมุ่งคนและมุ่งสัมพันธ์	4.072	0.787	มาก
3. ด้านความสามารถในการนำปัจจัยมากำหนดกลยุทธ์	4.096	0.698	มาก
4. ด้านความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต	4.116	0.682	มาก
5. ด้านความคิดเชิงปฏิกิริยา	4.104	0.724	มาก
6. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์	4.129	0.760	มาก
ภาพรวม	4.101	0.687	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.101$, $SD = 0.687$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.129$, $SD = 0.760$) ด้านความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ($\bar{X} = 4.116$, $SD = 0.682$) ด้านความคิดเชิงปฏิกิริยา ($\bar{X} = 4.104$, $SD = 0.724$) ด้านทักษะ

ความคิดระดับสูง ($\bar{X} = 4.096$, $SD = 0.750$) ด้านความสามารถในการนำปัจจัยมากำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.096$, $SD = 0.698$) และด้านมุ่งคนและมุ่งสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.072$, $SD = 0.787$) ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ด้านกระบวนการบริหาร ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวม

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านกระบวนการบริหาร	4.115	0.773	มาก
2. ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู	4.127	0.778	มาก
3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน	4.150	0.816	มาก
4. ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม	4.036	0.863	มาก
5. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.094	0.700	มาก
ภาพรวม	4.105	0.744	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.105$, $SD = 0.744$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.150$, $SD = 0.816$) ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ($\bar{X} = 4.127$, $SD = 0.778$) ด้านกระบวนการบริหาร ($\bar{X} = 4.115$, $SD = 0.773$) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ($\bar{X} = 4.094$, $SD = 0.700$) และด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.036$, $SD = 0.863$) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวก โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ .975 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันระดับสูงมาก ดังตารางที่ 3

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวม

ตัวแปร	r	Sig	ระดับ	ทิศทาง
ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์(X)	.975***	.000	สูงมาก	บวก
ประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y)				

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 มีค่า $r = .975$ ซึ่งมีค่าเป็นบวก มีความสัมพันธ์กันระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ผู้วิจัยได้นำผลมาอภิปรายเพื่อสรุปให้ทราบถึงข้อเท็จจริง โดยมีการนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิง สนับสนุน ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านความคิดเชิงปฏิบัติ ด้านทักษะความคิดระดับสูง ด้านความสามารถในการนำปัจจัยมากำหนดเป็นกลยุทธ์และด้านมุ่งคนและมุ่งสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายร่วมกันกำหนดพันธกิจ เป้าหมาย แผนงานและโครงการของโรงเรียนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้สามารถถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจจากวิสัยทัศน์ กระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี เป็นภาพความสำเร็จของนักเรียน พัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้เกิดคุณค่าและประสิทธิภาพมากที่สุด เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน เพื่อการบริหารโรงเรียนให้สามารถดำเนินงานตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาขับเคลื่อนโรงเรียนให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียน อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกรรณภรณ์ พุฒซังค์ (2560: 93) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เพราะในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณลักษณะและพฤติกรรมของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ มีความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าเสี่ยง ตัดสินใจ เก่ง พร้อมทั้งมีบทบาทในการบริหารต้องเก่งทั้งงานและเก่งทั้งคน วางแผนกำหนดทิศทางด้วยวิธีการหลากหลายจะสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกคนในองค์กรได้ การสร้างขวัญกำลังใจ ความศรัทธาให้กับลูกน้อง ที่สำคัญจะเป็นผู้นำต้องเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้องค์กร มีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Johnson and Scholes (2003) ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนา พบว่าผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นผู้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในการพัฒนากลยุทธ์ และเป็นผู้ที่มองเห็นการเปลี่ยนแปลงโดยอาศัยข้อมูลในการออกแบบองค์กรผ่านกลยุทธ์ในการวิเคราะห์และการวางแผนกลยุทธ์ นอกจากนี้จะเห็นได้ว่ากลยุทธ์ที่จัดทำมานั้นเป็นรูปแบบที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์ส่วนบุคคล และนอกจากนี้การกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรเป็นผลกระทบมาจากความเป็นมาขององค์กร และวัฒนธรรมขององค์กร ดังนั้น บทบาทด้านความคิดที่เพิ่มเติมอย่างเด่นชัดของผู้นำกลยุทธ์คือ การมีวิสัยทัศน์ ภารกิจ และจุดประสงค์ที่ชัดเจน อันนำไปสู่การกำหนดส่วนอื่นๆในองค์กรที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง เพราะความมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวนี้ไปสู่ความสำเร็จของกลยุทธ์องค์กร ซึ่งผลการวิจัยของ กมลชนก สุกแสง (2559: 87-88) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 4 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ มนสิชา ธรรมรักษ์ (2561: 171) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ด้านกระบวนการบริหาร ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถด้านการบริหารมีแนวทางการพัฒนาองค์กรได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมไปถึงมีการจัดสรรทรัพยากรในสถานศึกษา ให้สถานศึกษามีประสิทธิผลตามที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิการ์ ทับจีน (2557) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเมิน โพธิ์หอม (2560: 87) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า ประสิทธิภาพของ

สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 สรุปผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 มีความสัมพันธ์กันระดับสูงมาก และมีค่าเป็นบวกความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 เป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่ต้องใช้ความสามารถ สติปัญญาในด้านต่าง ๆ เพื่อบริหารจัดการองค์กร เป็นภาวะผู้นำที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน ผู้นำที่มีกลยุทธ์ในการบริหารต้องมีความคิดสร้างสรรค์ สามารถมองปัญหา และแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ ก้าวหน้าทันสมัย ตามทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม สามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์โดยเฉพาะทรัพยากรบุคคลที่เป็นทรัพยากรหลักในการขับเคลื่อนองค์กรให้ไปสู่ความสำเร็จ มีการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน และมอบหมายงานให้เหมาะสมกับบุคลากรนั้น ๆ เพื่อให้ผลที่ได้มีประสิทธิภาพสูง และเกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา พร้อมสร้างความเชื่อมั่นทำให้องค์กรภายนอก ผู้ปกครอง เกิดความเชื่อถือ มั่นใจในระบบการทำงานของสถานศึกษา ทำให้การทำงานของสถานศึกษาขับเคลื่อนไปได้ด้วยดี และเกิดประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเมิน โพธิ์หอม (2560: 3) ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญาณัฐ ไชยชนะ (2563: ง) ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายร่วมกันกำหนดพันธกิจ เป้าหมาย แผนงานและโครงการของโรงเรียนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้สามารถถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจจากวิสัยทัศน์ กระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีเป็นภาพความสำเร็จของนักเรียน พัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้เกิดคุณค่าและประสิทธิภาพมากที่สุด เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน เพื่อการบริหารโรงเรียน

ให้สามารถดำเนินงานตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาขับเคลื่อนโรงเรียนให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียน อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 มีความสัมพันธ์กันระดับสูงมาก และมีความเป็นบวกความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 เป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่ต้องใช้ความสามารถ สถิติปัญญาในด้านต่าง ๆ เพื่อบริหารจัดการองค์กร เป็นภาวะผู้นำที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน ผู้นำที่มีกลยุทธ์ในการบริหารต้องมีความคิดสร้างสรรค์ สามารถมองปัญหา และแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ ก้าวหน้าทันสมัย ตามทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม สามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์โดยเฉพาะทรัพยากรบุคคลที่เป็นทรัพยากรหลักในการขับเคลื่อนองค์กรให้ไปสู่ความสำเร็จ มีการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน และมอบหมายงานให้เหมาะสมกับบุคลากรนั้น ๆ เพื่อให้ผลที่ได้มีประสิทธิภาพสูง และเกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา พร้อมสร้างความเชื่อมั่นทำให้องค์กรภายนอก ผู้ปกครอง เกิดความเชื่อถือ มั่นใจในระบบการทำงานของสถานศึกษา ทำให้การทำงานของสถานศึกษาขับเคลื่อนไปได้ด้วยดี และเกิดประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก สุกแสง. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- กันต์ชญานี ส่งเจริญทรัพย์. (2562). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- กัญญาณัฐ ไชยชนะ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา.
- คชาภรณ์ เสริมศรี. (2557). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประเมิน โพธิ์หอม. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

- เพ็ญนภา พลับฉิม. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มนสิชา ธรรมรักษ์. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัย*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วรวรรษ เทียมสุวรรณ และคณะ. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21*. วารสารวิชาการ บัณฑิต วิทยาลัยสวนดุสิต.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2. (2565). *แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565*. กลุ่มอำนวยการ สพป.พัทลุง เขต 2.
- Cameron, K.S. (1987). Organizational Effectiveness and Quality: The Second Beneration. *Higher Education Handbook of Theory and Research*, 11, 265-306.
- Caldwell, B. J. & Spinks, J. M. (1990). *The self - managing school: Administrative science quarterly*. London: Tayor and Francis (Mimeographed)
- DuBrin, J. A. (2018). *Leadership: Research findings, practice, and skills (8th ed.)*. Boston: Cengage Learning.
- Hoy and Miskel. (2001). *Educational Administration: Theory, Research and Practice (6th ed.)*. McGraw - Hill International Edition 2001.